

SEÇİM HARCAMALARI YÜZDE 25 ARTTIRDI; DELİK ŞİMDİLİK 15 MİLYAR YTL

İstanbul Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası (İSMMMÖ)'nun "Türkiye Ekonomisine Bakış ve Beklentiler" projesi kapsamında yayınladığı, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi öğretim üyelerinden Yrd.Doç.Dr. Binhan Elif Yılmaz, Araş.Gör. Murat Çak ve Araş.Gör. Murat Şeker tarafından hazırlanan raporlardan ilki olan "**Mali İzleme Raporu-Ekonomiye Güven ve Beklentiler Anketi**"nde ekonomik gelişmeler değerlendirildi ve öngörüler saptandı.

2007 yılının ilk 5 ayında ekonomik gelişmelerin irdelendiği "**Mali İzleme Raporu**" uygulanan seçim ekonomisinin bütçede dengiyi alt üst ettiği ortaya çıktı. Buna göre 2006 ve 2007 yıllarının ilk 5 aylık dönemi itibariyle yönetim bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırmaya göre dağılımları incelendiğinde birbirine çok yakın oranlarla karşılaşıyor. Ancak GSMH'ye oranları bakıldığında bazı farklılıklar dikkat çekici.

* Toplam harcamalarda 2006 ve 2007 yılının ilk 5 aylık bütçe giderleri karşılaştırıldığında, GSMH'ye oran açısından yüzde 25'lik bir artış gerçekleşti. Ancak GSMH'ye oranları bakıldığında bazı farklılıklar dikkat çekici. 2006 Mayıs itibariyle toplam harcamaların GSMH'ye oranı % 9,89 iken, 2007 yılının aynı dönem toplamının tahmini GSMH'ye oranı %13,22. En yüksek artışlar genel kamu hizmetleri ile sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetlerinde görülüyor.

* Bu artış erken seçim nedeniyle erkene çekilen ödemeler henüz yansımadağı halde 14 milyar 960 milyon YTL'yi buldu.

* 2007 bütçesini 204 milyar 988 milyon YTL olarak öngören hükümet, seçim yılı olmasının etkisiyle şimdiden faiz dışı harcamalarda makası açtı. Yılın ilk 5 ayında faiz hariç bütçe giderleri 59 milyar 828 milyon YTL'yi bulan hükümet, başlangıç ödeneği 165 milyon YTL olan "sağlık giderleri" kaleminde, 2 milyar 794 YTL harcama yaptı.

* Bütçe planlanırken 800 bin YTL ödenek ayrılan daha sonra da sapma büyük olduğu için Maliye tarafından "ödeneği tablolarda sıfırlanan"

"Yeşil kart sağlık hizmetleri" kalemine 1 milyar 729 milyon 965 bin YTL harcandı.

* Belediyelere akan parada da büyük artış oldu. Bütçede 56 milyon 850 bin YTL kaynak ayrılan "Belediyelere Yardım (Denkleştirme Ödeneği)" kalemine sadece ilk 5 ayda aktarılan para bütçeyi aştı; 57 milyon 68 bin YTL aktarıldı.

* "Hane halkına Yapılan Transferler" kalemine bütün yıl için ayrılan kaynak toplam 929.5 milyon YTL iken ilk 5 aylık sonuçlara göre, 425.6 milyon YTL kullanıldı. Aynı şekilde tarımsal amaçlı ödemelerin neredeyse bütün kalemlerinde yıllık bütçe hedefi 5 ayda dolduruldu.

ARIKAN: SAVRULAN PARA HALKTAN TOPLANAN VERGİDİR

TÜRMOB Genel Başkan Yardımcısı ve İSMMMO Başkanı Yahya Arıkan, raporla ilgili değerlendirmesinde başlattıkları bu iddialı çalışmayla mali izlemede referans olmak istediklerini belirterek özellikle 2007 yılının Ocak ve Şubat aylarında bütçe harcamalarıyla bütçe gelirleri arasında önemli bir fark olduğunu görüldüğünü belirtti. Raporda detayları yer aldığı gibi her ne kadar 2007 Mart ayında bütçe gelirleri harcamalara göre daha yüksek gerçekleşmişse de, Nisan ayında tekrar harcamaların gelirlerden daha fazla olduğuna dikkat çekti. Arıkan, istikrarsız harcama ve gelir göstergeleri nedeniyle 2007 yılı sonu itibarıyla öngörülenden çok daha yüksek bütçe açığının verilmesine neden olabileceğine dikkat çekerek “Bu durum seçim ekonomisinin bütçe göstergelerine yansımadır. Kimi çevrelerce yeterince heyecan yaratmadığı dile getirilen seçim, hükümetin harcamalarıyla bazı kesimlere para heyecanı getirmiştir. Bütçe planlanırken karşılığı olmayan bu harcamalar halktan toplanan vergi kaynağıdır” değerlendirmesini yaptı.

İSMMMO'nun çalışmasında “Ekonomiye Güven ve Beklentiler Anketi” ile 6 aylık dönem değerlendirilirken 6 aylık döneme ilişkin beklentiler saptandı. Araştırmanın referans aldığı TCMB Beklenti Anketi ortalama olarak 80 gözlem içerirken, bu çalışmada akademisyen, banka ve borsa üst düzey yöneticileri ve ekonomi gazeteci-yazarları arasından seçilmiş gönüllü 171 katılımcının paneli oluşturmasına dayanan, olasılık dışı örnekleme metodu kullanıldı. Ekonomiye Güven ve Beklentiler Anketi'ne göre ankete katılan uzmanların

- * Yüzde 40'ı geçmiş 6 aya göre şu anda ekonominin daha kötü olduğunu,
- * Yüzde 71'i hükümetin son 6 aylık ekonomi politikalarını olumsuz bulmaktadır. Bu başarısızlığın altındaki temel etken, çalışmanın Mali İzleme Raporu kısmında ayrıntıları ile belirtildiği gibi, hükümetin 2007 yılında uyguladığı seçim ekonomisidir.
- * 22 Temmuz seçimlerinden sonra iktidar partisi aynı kalırsa Türkiye'nin genel ekonomik durumunun biraz daha kötü olacağını düşünenlerin oranı ise yüzde 39 olurken, yüzde 24'ü aynı, yüzde 14'ü çok daha kötü ve yüzde 12'si çok daha iyi olacağı yanıtını verdi.
- * Uzmanların yüzde 66'sı gelecek 6 aylık dönemde Türkiye'nin genel ekonomik durumunu “biraz daha kötü” beklerken biraz daha iyi diyenler yüzde 19.
- * Yaklaşık yarısı gelecek 6 ayda iş bulma olasılığının kötüleşmeye devam edeceğini, yüzde 39'u iyileşme olmadan aynı kalacağını düşünmektedir.

Tablo 1. Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri-2007

2007 Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri							
	Oca	Şub	Mart	Nis	May	Toplam	(Bin YTL.) 2007 Bütçe Tahmini
Harcamalar	18.487.861	15.313.502	15.640.534	16.362.700	17.688.790	83.493.387	204.988.546
1-Faiz Hariç Harcama	11.467.005	10.346.573	11.661.529	13.282.377	13.070.782	59.828.266	152.042.522
Personel Giderleri	4.360.556	3.427.153	3.404.677	3.620.372	3.575.461	18.388.219	43.669.799
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	546.960	429.219	429.403	440.374	444.687	2.290.643	10.101.779
Mal ve Hizmet Alımları	837.912	1.226.122	1.396.979	1.881.916	1.678.407	7.021.336	15.587.406
Cari Transferler	4.885.015	4.556.612	5.415.417	5.751.921	5.742.382	26.351.347	60.862.989
Sermaye Giderleri	145.987	483.680	628.454	1.075.635	859.426	3.193.182	12.103.930
Sermaye Transferleri	324.667	60.321	53.158	276.745	522.261	1.237.152	3.647.400
Borç Verme	365.908	163.466	333.441	235.414	248.158	1.346.387	3.694.600
Yedek Ödenekler						0	2.374.619
2-Faiz Harcamaları	7.020.856	4.966.929	3.979.005	3.080.323	4.618.008	23.665.121	52.946.024
Gelirler	12.391.874	13.236.301	20.481.266	14.314.835	19.725.238	80.149.514	188.158.954
1-Genel Bütçe Gelirleri	12.306.360	13.014.233	20.112.534	13.397.716	19.132.165	77.963.008	183.460.083
Vergi Gelirleri	11.076.715	11.540.191	11.324.450	9.859.064	15.423.193	59.223.613	158.152.898
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	387.637	293.431	798.078	1.635.351	2.117.348	5.231.845	7.817.781
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	30.915	108.359	59.594	20.460	28.702	248.030	480.118
Faizler, Paylar ve Cezalar	801.905	1.064.858	2.065.489	1.848.215	1.542.274	7.322.741	14.443.470
Sermaye Gelirleri	9.188	7.394	5.864.923	34.626	20.648	5.936.779	2.565.816
2-Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	81.287	196.995	365.561	279.514	428.373	1.351.730	3.263.692
3-Düzen. ve Denet. Kurumlarının Gelirleri	4.227	25.073	3.171	637.605	164.700	834.776	1.435.179
Bütçe Dengesi	-6.095.987	-2.077.201	4.840.732	-2.047.865	2.036.448	-3.343.873	-16.829.592
Faiz Dışı Denge	924.869	2.889.728	8.819.737	1.032.458	6.654.456	20.321.248	36116432

BİLGİ NOTU:

İSMMMO'nun çalışmasında "Ekonomiye Güven ve Beklentiler Anketi" ile 6 aylık dönem değerlendirilirken 6 aylık döneme ilişkin beklentiler saptandı. Araştırmanın referans aldığı TCMB Beklenti Anketi ortalama olarak 80 gözlem içerirken, bu araştırmada akademisyen, banka ve borsa üst düzey yöneticileri ve ekonomi gazeteci-yazarları arasından seçilmiş gönüllü 171 katılımcının paneli oluşturmasına dayanan, olasılık dışı örnekleme metodu kullanıldı.

"Ekonomiye Güven ve Beklentiler Anketi"nin detaylı sonuçları, Hükümetin "Ekonomi Karnesi" ve alınan sonuçlar doğrultusunda oluşturulan "Güven Endeksi"ne ilişkin bilgilere; zaman sıkışıklığı nedeniyle cilt olarak tarafına gönderdiğimiz ve kitap olarak da baskıya hazırlanan geniş raporumuzda ulaşabilirsiniz.